

Vergaderjaar 2020–2021

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 647

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 januari 2021

Met deze brief bieden wij uw Kamer het rapport van VeiligheidNL «Ongevallen met vuurwerk jaarwisseling 2020–2021»¹ en het op 6 januari jl. door de politie opgestelde beeld aan van de incidenten die tijdens de jaarwisseling 2020–2021 hebben plaatsgevonden².

De jaarwisseling was dit jaar anders dan eerdere jaren vanwege het tijdelijk vuurwerkverbod en de andere maatregelen ter bestrijding van de Covid-19 pandemie. Flankerend beleid zoals vuurwerkshows en georganiseerde Oud en Nieuw feesten waren daardoor maar beperkt mogelijk. Het merendeel van de mensen heeft zich aan de maatregelen waaronder het afsteekverbod gehouden. Door het RIVM is tijdens de jaarwisseling 2/3 minder fijnstof gemeten.

Het aantal vuurwerkslachtoffers is in vergelijking met voorgaande jaren met 70% gedaald. Het voornaamste doel van het tijdelijk vuurwerkverbod, het ontlasten van de zorg tijdens de jaarwisseling, is daarmee behaald. Door de goede voorbereiding en adequaat optreden van politie en hulpdiensten bij de toch nog talrijke incidenten is de jaarwisseling beheersbaar verlopen. Door de politie zijn een kwart minder aanhoudingen verricht, de brandweer is minder ingezet en bij het OM zijn minder verdachten aangeleverd. Het totale hoeveelheid inbeslaggenomen vuurwerk in het jaar 2020 is verdubbeld.

Ongevallen met vuurwerk

Elk jaar verzorgt VeiligheidNL direct na de jaarwisseling een rapportage met cijfers over ongevallen met vuurwerk. Dit is gebaseerd op informatie van alle Spoedeisende Hulpafdelingen (SEH) van ziekenhuizen en een groot aantal (85%) huisartsenposten (HAP). Het tijdelijk vuurwerkverbod

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

op oudejaarsvuurwerk dat was ingesteld om onder andere de zorg te ontzien heeft effect gehad. Het aantal patiënten op de SEH is gedaald van 385 patiënten vorig jaar naar 108 patiënten dit jaar. Deze daling zorgt er ook voor dat de zorgkosten van de jaarwisseling lager uitvallen. Op de HAP was er een afname van ongeveer 900 patiënten vorig jaar naar ongeveer 275 patiënten dit jaar. Ook deze daling draagt bij aan de daling van de zorgkosten van de jaarwisseling. Hiermee is een totale daling van 70 procent ten opzichte van de vorige jaarwisseling gerealiseerd.

Aantal SEH- en HAP behandelingen

	Jaarwisseling 2020–2021	Gemiddeld laatste 3 jaarwisselingen	% ten opzichte van de laatste 3 jaarwisse- lingen
SEH	108	405	-73,0%
HAP	+/- 275	+/- 800	-65,6%
Totaal	Minder dan 400	+/- 1200	

De slachtoffers zijn dit jaar jonger dan in andere jaren: 63 procent is jonger dan 20 jaar, eerdere jaren was dat ongeveer 50%. **Het letsel bestaat voornamelijk uit brandwonden (41%) en dan vooral aan handen of vingers. Oogletsel kwam dit jaar minder vaak voor. Vorig jaar was het 27% van het letsel en dit jaar 14%.**

Het letsel is veroorzaakt door diverse typen vuurwerk. Procentueel is een groot gedeelte zwaar illegaal vuurwerk. Ook het absolute aantal slachtoffers van zwaar illegaal vuurwerk is lager dan vorig jaar. Het tijdelijk vuurwerkverbod heeft niet geleid tot een toename in absolute aantallen slachtoffers van zwaar vuurwerk op de SEHs en HAPs. **VeiligheidNL brengt in het voorjaar een analyse van de cijfers uit. Deze ontvangt uw Kamer in het tweede kwartaal van dit jaar.**

Politie cijfers

Uit de rapportage van de politieregistraties blijkt dat het aantal jaarwisseling gerelateerde incidenten met een geweldscomponent met bijna 25 procent is afgenomen ten opzichte van de afgelopen vier jaarwisselingen. Grote excessen zijn vrijwel niet voorgekomen. Het totaal aantal jaarwisseling gerelateerde incidenten is vrijwel gelijk gebleven. In onderstaande tabel staan de jaarwisseling gerelateerde incidenten uitgesplitst naar thema.

Thema	Jaarwisseling 2020–2021	Gemiddeld laatste 4 jaarwisselingen	% ten opzichte van de laatste 4 jaarwisselingen
(Zware) Mishandeling / Bedreiging	1.151	1.528	-24,7%
Aantasting openbare orde	45	52	-13,5%
Brand / Ontploffing	2.161	1.522	+42,0%
Hulpverlening aan instanties	268	432	-38,0%
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	1.617	1.843	-12,3%
Vuurwerk	3.431	3.130	+9,6%

Vanwege de maatregelen Covid-19 heeft de politie voor het eerst cijfers over overlast in de wijk opgenomen in de jaarlijkse rapportage. Het gaat

om ruim 23 honderd geregistreerde incidenten, een stijging van ruim 45 procent in vergelijking met de voorgaande jaren.

De politie vermoedt dat de stijging van het aantal incidenten wegens overlast in de wijk vooral komt doordat, gelet op het tijdelijk vuurwerkverbod en de andere Corona maatregelen, eerder en vaker melding is gemaakt van onder andere geluidshinder en overlast door jeugd. Voor vuurwerkincidenten geldt hetzelfde: dit jaar was immers elke vorm van vuurwerk verboden waardoor het aannemelijk is dat mensen voor het afsteken van vuurwerk eerder melding maakten dan vorig jaar, toen veel soorten consumentenvuurwerk mochten worden afgestoken. Verder valt de toename op van het aantal branden waarbij de inzet van de politie nodig was.

Minder politiemensen (126) en andere hulpverleners (12) zijn deze jaarwisseling geconfronteerd met geweld dan gemiddeld de voorgaande jaren. Verder blijkt dat minder politiemensen en andere hulpverleners met fysiek geweld zijn geconfronteerd. Dat laat onverlet dat het onacceptabel is dat ook dit jaar op verschillende plaatsen hulpverleners zijn geconfronteerd met agressie en geweld en dat onder andere met vuurwerk naar hulpverleners is goegoid. Ieder incident blijft er één teveel.

Zoals de rapportage voorts laat zien zijn er verder door de politie in totaal bijna 400 waarschuwingen en bekeuringen voor corona- en vuurwerkgerelateerde overtredingen uitgedeeld.

Cijfers brandweer

De brandweer is bijna 4 duizend keer ingezet, ruim 10 procent minder dan de vorige jaarwisseling.

Cijfers Openbaar Ministerie

Op 1 januari 2021 zijn in totaal 156 personen bij het Openbaar Ministerie (OM) aangeleverd op verdenking van een misdrijf dat verband houdt met de jaarwisseling. Dit aantal levert een daling op ten opzichte van voorgaande jaren (in 2019 250 verdachten en in 2020 205 verdachten). De meeste verdenkingen betreffen geweld, tegen personen die zich inzetten voor de veiligheid van de samenleving (61 maal, de enige categorie die gestegen is ten opzichte van vorig jaar), 48 maal geweld tegen overige personen en 27 maal geweld tegen goederen. Bij 20 verdachten gaat het om andere feiten, zoals vuurwerk.

In beslag genomen vuurwerk

Gedurende het jaar 2020 is bijna 123.000 kilogram vuurwerk in beslag genomen. Dit is inclusief een grote inbeslagname van ongeveer 50 duizend kilo illegaal vuurwerk in september vlak over de grens in Duitsland. Het totaal aantal inbeslaggenomen vuurwerk is een verdubbeling ten opzichte van het totaal van 2019. Daarnaast is de politie ook tijdens de jaarwisseling bij diverse incidenten met zwaar illegaal vuurwerk geconfronteerd. De inzet op de aanpak van illegaal vuurwerk is en blijft daarmee onverminderd hard nodig.

Tot slot

Gemeenten, politie, brandweer, ambulancezorg, zorgpersoneel, Openbaar Ministerie en andere betrokken organisaties hebben veel werk verzet om

tot een beheersbare en veilige jaarwisseling te komen. Wij hebben grote waardering voor de inzet van iedereen die heeft gewerkt aan de voorbereidingen en tijdens de jaarwisseling.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer